

Oikeusministeri
Antti Häkkänen
Oikeusministeriö

Tuomioistuinvirasto

Oikeusministeriö on asettanut toimikunnan valmistelemaan tuomioistuinviraston perustamista. Tuomioistuinvirasto olisi oikeusministeriön hallinnonalalle sijoittuva itsenäinen virasto, jolle siirrettäisiin oikeusministeriössä nyt hoidettavat tuomioistuinten keskushallintotehtävät sekä tuomioistuimissa hoidettavia hallintotehtäviä. Viraston toimiala kattaisi kaikki tuomioistuimet.

Oikeusministeriön edustajat ministeritasoltakin ovat useassa eri yhteydessä tuoneet esille, että mikäli Suomeen perustetaan tuomioistuinten keskushallintoa hoitava tuomioistuinvirasto, sen sijaintipaikan valinnassa otetaan huomioon myös alueellistamiseen liittyvät näkökohdat. Alueellistamista koskevan lainsäädännön mukaan uuden viraston sijaintipaikan valintaa varten on aina tehtävä alueellistamisselvitys.

Rovaniemi, oikeudellisen osaamisen keskittymänä, olisi perusteltu ja luonteva sijoituspaikkakunta sekä täyttäisi erinomaisesti myös alueellistamista koskevat edellytykset. Esityksemme perusteeksi haluamme saattaa tietoonne seuraavaa:

Rovaniemi on erinomainen sijoituspaikka tuomioistuinvirastolle

Rovaniemelle on muodostunut merkittävä oikeudellinen osaamiskeskittymä. Vuonna 1979 perustettu Rovaniemen hovioikeus on jo vuosituhannen vaihteesta alkaen omaksunut vahvan roolin tuomioistuintoiminnan laadun kehittämisessä. Erityisen merkittävää tässä kansainvälistä tunnustusta saaneessa kehittämistyössä on ollut pyrkimys tunnistaa tuomioistuintoiminnan muuttuvan toimintaympäristön asettamia uusia haasteita niin kansallisella, eurooppalaisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Erityinen vahvuus on ollut myös kaikkien toimijoiden eli tuomareiden, muun lainkäyttöhenkilökunnan, syyttäjien ja asianajajien yhteistoimintaan perustunut toiminnan kehittäminen.

Lapin yliopistolla ja sen oikeustieteiden tiedekunnalla, joka kouluttaa tänä päivänä lähes neljäosan Suomen juristeista, on myös ollut merkittävä rooli tässä kehittämistyössä. Lapin yliopisto tarjoaa täysimittaiset oikeustieteellisten tutkintojen mahdollisuudet. Se turvaa myös asiantuntevan työvoiman saamisen Rovaniemellä sijaitseviin oikeudellista osaamista vaativiin työpaikkoihin. Oikeustieteiden tiedekunnan yhtenä strategisena painopistesuuntana on oikeusturva ja sen toteutumisen eri tavat ja muodot. Tutkintojen sisällön yhtenä painopistesuuntana on työelämälähtöisyys. Tämä muodostaa luontevan pohjan yhteistyölle käytännön toimijoiden suuntaan, ennen muuta koulutus- ja asiantuntijatehtäville Rovaniemen hovioikeuden vetämissä laatuhankeissa.

Laatuhankkeissa on ollut aktiivisesti mukana myös muita yliopiston yksiköjä kuten kielikeskus vuorovaikutus-, esiintymis- ja kirjoitustaitojen kehittämisessä. Tiedekunnassa on jo pitkään tutkittu ja opetettu oikeusinformatiikkaa ja oikeuslingvistiikkaa, mikä on poikanut siellä vireää digitalisoitumisesta aiheutuviin oikeudellisiin haasteisiin liittyvää tutkimusta.

Osaamisen ytimessä

Tuomioistuinviraston yhtenä tehtävänä tulee olemaan tuomioistuinten toiminnan laadullisen kehittämisen tukeminen ja koordinointi sekä tuomareiden ja tuomioistuinten muun henkilöstön koulutuksen suunnittelu ja toteuttaminen. Rovaniemen hovioikeuspiirin laatuhanke ja sen tavoitteita tukeva täydennyskoulutusjärjestelmä ovat olleet merkittäviä tuomareiden osaamiseen ja koulutukseen liittyviä pilottihankkeita, jotka on aikanaan palkittu kansainvälisillä ja kansallisilla palkinnoilla.

Varsinkin laatuhankeeseen erikielisin julkaisuin esiteltyt saavutukset ovat herättäneet huomiota maailmanlaajuisesti. Vuosina 1999 - 2002 Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnan ja Rovaniemen hovioikeuden yhdessä toteuttama laaja-alainen ja pitkäjänteinen Pohjois-Suomen tuomarikoulu synnytti paljon tietoa ja kokemuksia sekä loi pohjan myös valtakunnallisen tuomareiden pätevytymisjärjestelmän suunnittelua ja toteutusta varten. Jatkuvalle yhteistyöllä on saatu vakiinnutettua vahvan vuorovaikutteiset ja monipuolisesti hyödyntävät toimintamuodot tuomioistuinten ja Lapin yliopiston välille.

Hovioikeuspiirin laatuhankeeseen lisäksi Rovaniemen hovioikeudessa on laadittu yhteistyössä Lapin yliopiston kanssa hovioikeuden laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on kokonaisvaltainen hovioikeuden toiminnan laadun arviointi ja kehittäminen. Järjestelmän puitteissa toiminnan laatua arvioidaan ja mahdollisia kehittämistarpeita selvitetään vuosittain. Myös tästä saatavia kokemuksia on mahdollista hyödyntää tuomioistuinvirastossa tuomioistuinten toiminnan kehittämisessä.

Julkisten palvelujen rakentaminen digitaalisiksi on asetettu yhdeksi Sipilän hallituksen strategisen ohjelman kärkihankkeeksi. Rovaniemen hovioikeus ja sen tuomiopiirin käräjäoikeudet ovat toimineet digitalisaation edelläkävijöinä ja kehittäneet sähköisen oikeudenkäynnin konseptin, jota ollaan siirtämässä valtakunnalliseksi malliksi. Rovaniemen hovioikeuspiirissä on edistytty jo pitkälle paperittoman oikeudenkäynnin ja asioinnin kehittämisessä.

Nämä hankkeet, jotka edelleen jatkuvat elinvoimaisina ja kehittyvät koko ajan, voitaisiin parhaiten hyödyntää alueellisessa yhteistyössä edellä mainittujen toimijoiden ja tuomioistuinviraston kesken. Todettakoon myös, että oikeusministeriö on tukenut pohjoisen laatutyötä ja tuomarikoulutusta sekä kannustanut näihin pilottihankkeisiin.

Vahva seutukunta

Rovaniemen alueelliset vahvuudet ovat mm. hyvä saavutettavuus, monipuolinen koulutustarjonta, osaamisen korkea taso sekä viihtyisä elinympäristö. Rovaniemen vetovoimaisuus työ- ja asuinympäristönä on valtakunnan huippua. Kasvava yritystoiminta kaupungissa on kansainvälistyneempää kuin maassa keskimäärin. Yliopisto ja kasvava turismi luovat kaupunkiin kansainvälistä ilmapiiriä

Sisäasiainministeriön hallinnon tietotekniikkakeskuksen, liikenteen turvallisuusviraston, sosiaali- ja terveysalan (Valvira) lupa- ja valvontaviraston sekä Tukesin kaivosyksikön toimintojen onnistuneet alueellistamiset ovat erinomaisena näyttönä tuloksekkaasta sijoittumisesta Rovaniemelle. Korkeasti koulutetun, kielitaitoisen, sitoutuvan henkilöstön rekrytointi, edulliset ja viihtyisät toimitilat sekä kilpailukykyinen kustannustaso ovat olleet avaintekijöitä. Rovaniemi on Barentsin alueen keskus ja kansainvälinen, rajat ylittävä toiminta on jatkuvasti kasvavaa.

Rovaniemelle edellä mainitut alueellistetut yksiköt ovat integroituneet vahvasti paikkakunnan tutkimus-, koulutus- ja työyhteisöihin. Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnalla on lisäksi

Rovaniemi

vahvat yhteistyösuhteet koko valtakunnan tuomioistuimiin tutkimuksen sekä jatko- ja täydennyskoulutuksen toteuttajana.

Alueen kasvun avaimena on ollut Rovaniemen kaupungin ja Rovaniemen maalaiskunnan strateginen yhdistyminen vuoden 2006 alusta. Yhdistyminen on vahvistanut Rovaniemen asemaa Lapin maakuntakeskuksena ja erityisesti maakunnan hallinnollisena keskuksena. Soveltuvia valtion toimintoja on jatkossakin strategisesti edullista keskittää alueelle synergiaetujen saamiseksi.

Edellä olevaan viitaten Rovaniemen kaupunki ja Lapin liitto yhdessä Rovaniemen hovioikeuden, Rovaniemen käräjäoikeuden ja Lapin yliopiston kanssa esittävät, että perustettava tuomioistuinvirasto sijoitetaan Rovaniemelle. Tuomioistuinvirasto vahvistaisi alueella jo olevaa osaamiskeskittymää. Tämä loisi virastolle hyvän toimintaympäristön ja menestymisen edellytykset valtakunnallisena yksikkönä.

Rovaniemellä 20.9.2017

Esko Lotvonen
Kaupunginjohtaja
Rovaniemen kaupunki

Mika Riipi
Maakuntajohtaja
Lapin liitto

Marianne Wagner-Prenner
Rovaniemen hovioikeuden presidentti

Soili Nysten-Haarala
Oikeustieteiden tiedekunnan dekaani
Lapin yliopisto

Jyrki Kiviniemi
Rovaniemen käräjäoikeuden laamanni

Yhteyshenkilö:
Heikki Kontiosalo
Varatoimitusjohtaja
Rovaniemen Kehitys Oy
040-54 54 377
heikki.kontiosalo@rovaniemi.fi